

ผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The effects of reading comprehension skill practice exercises using SQ4R
reading method for matthayomsuksa 3 students

ศิริอร เมี้ยนมิตร¹ สายรุ่ง สอนสุภาพ² พัทธนิ กุลพานันท์³

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

²อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่าน การจดบันทึก การสรุป และการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากข่าว นิทาน สารคดี บทร้อยกรอง และบทความวิชาการ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 0.78 3) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่า ความยากรายข้อตั้งแต่ 0.60 – 0.87 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.20 – 0.60 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87 จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1/E_2 และ $E.I.$ และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Dependent Samples t – test ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.82/84.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.5620 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.5620 คิดเป็นร้อยละ 56.20
4. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ, การอ่านจับใจความ, SQ4R

ABSTRACT

The objectives of this research were: to study the efficiency of the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 Students to meet the criteria set at 80/80; to compare the reading comprehension ability before and after learning; to investigate the effectiveness index of the learning by using the reading comprehension skill practice exercises; and to study the satisfaction of students toward learning by using the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 Students. The SQ4R reading method consisted of survey, question, read, record, recite, and reflect. The samples of this study comprised 31 Matthayomsuksa 3 Students of Ban Nongsai School (Panjakhamkhurusan) studying in the first semester of academic year 2016 selected by using simple random sampling technique. The instruments for data collection were as follows: 1) 5 sets of the reading comprehension skill practice exercises included news, tales, documentary, poems, and academic articles; 2) 10 lesson plans used along with the index of congruence between 0.67 - 0.78 3) a 30-item reading comprehension ability test with the difficulty between 0.60 to 0.87, the discrimination between 0.20 to 0.60, and the reliability at 0.87; and 4) a 15-items 5-level rating scale questionnaire asking the student's satisfaction towards the using of the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 Students with the reliability of .878. The statistics for data analysis consisted of the percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 , and E.I. The hypothesis was tested by using the t-test (Dependent Samples).

The results of the study concluded as follows:

1. The efficiency of the reading comprehension skills practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 Students was 82.82/84.95 which met the criteria set at 80/80.
2. The reading comprehension ability of students after learning by using the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 students was higher than before learning at the statistical difference level of .
3. The efficiency index of the learning by using the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 student was 0.5620 which revealed that the student's learning achievement increased 0.5620, considering as 56.20%
4. The satisfaction of students towards learning by using the reading comprehension skill practice exercises using SQ4R reading method for Matthayomsuksa 3 students as a whole was at "highest" level

Key word: Training skills , reading comprehension , SQ4R

1. บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณภาพในด้านการอ่านออกเสียง เขียนสื่อสารได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ รวมทั้งวิเคราะห์ วิวิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : หน้า 36) ดังนั้น แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร คือ การสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้สามารถนำทักษะพื้นฐานภาษาไทย ทั้ง 4 ทักษะได้แก่ คือ ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนได้ฝึกกลวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้เกิด ความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว กวาดสายตาเพื่อดู ข้อมูลกว้างๆ ของบทอ่านเพื่อสำรวจชื่อเรื่อง ข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ คำอธิบาย แผนภูมิ กราฟ ตาราง หลังจากนั้นสำรวจเป้าหมายของผู้เขียน และในขณะเดียวกันก็เป็นการจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว และดูหัวข้อย่อยในแต่ละบท รวมถึงคำถามและสรุปใจความท้ายบท แล้วนำไปตั้งคำถาม ซึ่งเป็น คำถามที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญในบทอ่าน ซึ่งได้แก่ ใคร อะไร ทำไม อย่างไร และเมื่อไหร่ ซึ่งจะทำการอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนวางแผน ควบคุม และ

ปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง (พนิตนาฎ ชูฤกษ์. 2551 : หน้า 117) ประกอบกับผลการวิจัยอ่านจับใจความพบว่า นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้ อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการอ่าน เพราะการอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ เป็นทักษะที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเองไม่เพียงแต่เฉพาะในวิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่การอ่านสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และวิชาอื่นๆได้ (กานต์ธิดา แก้วกาม, 2556 : หน้า 88) แม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญ แต่ปัจจุบันพบว่า นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจและขาดความสามารถในด้านทักษะการอ่านภาษาไทย ซึ่งส่งผลเสียแก่ตัวนักเรียนเอง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านทักษะการอ่านของนักเรียนไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เนื่องจากนักเรียนอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ อ่านเรื่องไม่เข้าใจ ไม่มีทักษะและความรู้ในการจับใจความจากสิ่งที่อ่าน

ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) พบว่าคะแนนสอบวิชาภาษาไทยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 49.36 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558 : หน้า 4) ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 50 และสภาพปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทย จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ทั้งประเทศ พบว่า ผลการทดสอบทุกมาตรฐานในวิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (ร้อยละ 41.02) (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558 : หน้า 8) และในส่วนของโรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) มาตรฐานการเรียนรู้ของวิชาภาษาไทยที่ควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เรียงลำดับตามมาตรฐานได้แก่ 1) มาตรฐาน ท 3.1 การฟังอย่างมีวิจารณญาณ 2) มาตรฐาน ท 4.1 การวิเคราะห์ประโยคเชิงซับซ้อน 3) มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ 4) มาตรฐาน ท 1.1 กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีนิสัยรักการอ่าน และ 5) มาตรฐาน ท 2.1 การเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และจากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้วิจัย พบว่า การอ่านเพื่อจับใจความของนักเรียนมีประสิทธิภาพต่ำ นักเรียนขาดความสนใจ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน การอ่านข้อความแล้วสรุปใจความสำคัญไม่ได้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งหากครูผู้สอนละเลยไปจะส่งผลต่อนักเรียนที่จะต้องเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นทักษะการอ่านในกระบวนการสอนนี้จะประกอบด้วย การฟัง อ่าน พุด และเขียนในลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการทางความคิด เน้นให้ผู้เรียนกับผู้สอนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

จากปัญหาการอ่านของนักเรียนข้างต้นและเพื่อเป็นการแก้ปัญหา ผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เห็นว่าการจัดการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จะสามารถช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถฝึกฝนทักษะการอ่านเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดี สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ มี

เจตคติที่ดี ต่อวิชาภาษาไทย รวมทั้งเกิดพฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม และสามารถนำความรู้ไปใช้
ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะพัฒนา
แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่าน
แบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียน
และหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้
วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้
วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. สมมุติฐานการวิจัย

ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. คำถามการวิจัย

ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นอย่างไรเมื่อ
เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาจากสาระที่ควรเรียนรู้ตามหลักสูตรในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระหลักของการเรียนรู้
5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4
หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความ โดยครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้การอ่าน มีทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่ การอ่าน
จับใจความจากข่าว การอ่านจับใจความจากนิทาน การอ่านจับใจความจากสารคดี การอ่านจับ
ใจความจากบทร้อยกรอง และอ่านจับใจความจากบทความ

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2559 ตำบลหนองไทร อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งมีสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพชุมชน และสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกัน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านหนองแซ่ใหม่ จำนวน 24 คน โรงเรียนบ้านน้ำไหล จำนวน 14 คน และโรงเรียนบ้านสะเดาสამัคคีวิทยา จำนวน 19 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 88 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม จากนั้นทำการจับสลาก โดยการเขียนชื่อโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียน ทำการสุ่มได้โรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ความเหมาะสมของกิจกรรม ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 0.78 และนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพที่ 83.08/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

5.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ความเหมาะสมของกิจกรรม ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง IOC จากประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบการจัดการ เรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งถือว่า แผนการจัดการเรียนมีประสิทธิภาพสามารถนำไปจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้

5.2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบนี้ได้นำไปวิเคราะห์ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยนำข้อมูลการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความที่ผ่านจากผู้เชี่ยวชาญ แล้ววิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเลือก ข้อสอบที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ (สมนึก ภัททิยนิ., 2551 : หน้า 220) และค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความจากผู้เชี่ยวชาญผ่านเกณฑ์ทั้ง 30 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00

5.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ในการวิจัยรวม 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลา ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยดำเนินการดังนี้

6.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไทร (ปัญจคามคุรุสรรค์) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

6.2 ประชุมนิเทศนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการอ่านจับใจความก่อนเรียน (Pre- test) โดยใช้แบบทดสอบแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.4 ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรดำเนินการวิจัย ผู้วิจัย ได้กำหนดวัน เวลาในการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วัน เวลา ในการวิจัย

วันเดือนปี	เนื้อหา/กิจกรรม	เวลา
26 พฤษภาคม 2559	ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ	30 นาที
26 พฤษภาคม 2559	อ่านจับใจความจากข่าว	1 ชั่วโมง
2 มิถุนายน 2559	อ่านจับใจความจากข่าว (ต่อ)	1 ชั่วโมง
9 มิถุนายน 2559	อ่านจับใจความจากนิทาน	1 ชั่วโมง
16 มิถุนายน 2559	อ่านจับใจความจากนิทาน (ต่อ)	1 ชั่วโมง
23 มิถุนายน 2559	อ่านจับใจความจากสารคดี	1 ชั่วโมง
30 มิถุนายน 2559	อ่านจับใจความจากสารคดี (ต่อ)	1 ชั่วโมง
7 กรกฎาคม 2559	อ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง	1 ชั่วโมง
14 กรกฎาคม 2559	อ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง (ต่อ)	1 ชั่วโมง
21 กรกฎาคม 2559	อ่านจับใจความจากบทความ	1 ชั่วโมง
28 กรกฎาคม 2559	อ่านจับใจความจากบทความ (ต่อ)	1 ชั่วโมง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วันเดือนปี	เนื้อหา/กิจกรรม	เวลา
4 สิงหาคม 2559	ทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ	30 นาที
	ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ	10 นาที

เมื่อสิ้นสุดการวิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการอ่านจับใจความหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางการอ่านจับใจความหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการหาประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ตามเกณฑ์ 80/80

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการคำนวณจากสูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผลโดยถือเกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป (เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภักดิ์ทิพย์, 2546 : หน้า 31)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : หน้า 100)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
5. อำนาจจำแนกรายข้อแบบอิงเกณฑ์ ด้วยวิธีเบรนแนน (Brennan)
6. ความยากง่ายของแบบทดสอบ
7. หาคุณภาพความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท
8. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
9. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

7. ผลการวิจัย

ผลจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปได้ว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.82/84.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.29 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.87

3. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.5620 นั้นหมายความว่า แสดงว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.20 จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67

8. อภิปรายผล

ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.82/84.95 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ได้ใช้เทคนิคการสอนอ่านที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และจับใจความเนื้อหาที่อ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ได้จัดเนื้อหาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน ใช้เวลาในการเรียนรู้ไม่นาน นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน การจับใจความที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับหลักการของ SQ4R ที่ต้องการให้นักเรียนรู้จักการระดมการอ่านโดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจ (Survey) ที่นักเรียนจะต้องอ่านอย่างรวดเร็วและหาจุดสำคัญของเรื่องให้ได้ อันจะต้องส่งผลให้นักเรียนต้องมีสมาธิในการอ่าน จับประเด็นสำคัญให้ได้ การเสริมให้นักเรียนมี

ความเข้าใจเบื้องต้นกับสิ่งที่อ่านอย่างรวดเร็วคือการตั้งคำถาม (Question) เพื่อเสริมแรงให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากตอบคำถามจากสิ่งที่อ่านเมื่อถูกซักถาม และเป็นการตรวจสอบความรู้ความจำของนักเรียนในสิ่งที่อ่าน ซึ่งหากนักเรียนขาดทักษะด้านการจับใจประเด็นสำคัญ จำเป็นที่จะต้องอ่านข้อมูลซ้ำๆ (Read) พร้อมจดบันทึก (Record) เพื่อเพิ่มทักษะการจดจำ (Recite) และเมื่อนักเรียนมีทักษะในการอ่านที่ถูกต้องตามแล้ว จะส่งผลให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ หรือให้ข้อเสนอแนะต่อข้อมูลที่อ่านได้อย่างถูกต้อง จนสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ (Reflect) สอดคล้องกับสุคนธ์รัตน์ สวัสดิกุล (2554 : หน้า 71) ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่านจับใจความ มีค่าเท่ากับ 86.08/84.33 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดที่เป็นเช่นนี้เพราะชุดการสอนสร้างได้ถูกต้องตามหลักและแนวทางในการสร้างชุดการสอนที่ดี ชุดการสอนมีลักษณะสื่อประสมที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้การสอนซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ไม่มีความซับซ้อน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ กิจกรรมที่จัดให้มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แบบฝึกทักษะการสอนมีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนจากชุดการสอน ชุดการสอนที่สร้างขึ้นใช้เวลาไม่มาก เหมาะกับวัยความสนใจของนักเรียน มีกิจกรรมประกอบพัฒนาการทางการอ่านจับใจความของนักเรียน นักเรียนมีพัฒนาการทางการอ่านจับใจความที่ดีขึ้น โดยนักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหา สรุปความจากการอ่านได้และสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่อ่านได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่าน การทำกิจกรรมซ้ำๆ ด้วยตนเอง เนื้อหาและภาพประกอบเป็นที่น่าสนใจและเป็นเนื้อหาปัจจุบันที่นักเรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน สำหรับกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนได้ฝึกฝนในแต่ละแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความยังกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้นักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพัฒนาการทางการอ่านจับใจความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสอดคล้องกับ พัทธรา พรหมณี (2549 : หน้า 96-98) ได้ทำการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้แบบฝึกทักษะนักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือในการสอนอ่านสามารถช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในการใช้แบบฝึกทักษะ ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝน

และทำซ้ำด้วยตนเอง ประกอบกับแบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจ ทั้งเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งกิจกรรมในแต่ละ แบบฝึกทักษะที่ไม่ยากเกินสำหรับเด็กในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นการใช้แบบฝึกทักษะในการสอนอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นส่วนที่ช่วยให้ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้

2. ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เท่ากับ 0.5620 แสดงว่านักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้มีความก้าวหน้าพัฒนาการทางการอ่านมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 56.20 และนักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ติความสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาได้ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ พันธ์งาม (2554 : หน้า 82-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เรื่องสำนวนไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.81 หรือร้อยละ 81.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .50 หรือร้อยละ 50 แสดงว่า นักเรียนมีทักษะและความรู้เพิ่มขึ้น มีความก้าวหน้าและมีพัฒนาการทางการเรียน ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนจากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักการที่โรบินสัน (Robinson. 1961 : หน้า 29-30) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่า การนำเข้าสู่บทเรียนควรสร้างบรรยากาศให้นักเรียนไม่รู้สึกรำคาญใจ อาจกำหนดให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองสนใจ โดยไม่จำกัดประเภทของหนังสือ แล้วจึงเริ่มสอดแทรกกระบวนการสอนตามหลักการของ SQ4R ซึ่งนั่นทำให้นักเรียนจะรู้สึกไม่ถูกเหมือนบังคับให้เรียน จากนั้นผู้สอนจึงดำเนินการประเมินวัดผลและประเมินผลร่วมไปด้วยซึ่งอาจวัดผลการสังเกตหรือการตอบคำถามของนักเรียน จากนั้นอาจทำการเสริมแรงโดยการให้รางวัลแก่นักเรียนที่ผ่านการประเมินผล และมีทักษะการอ่านบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: หน้า 59) กล่าวว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้จากประสบการณ์อันหลากหลายและบรรยากาศการเรียนรู้อันร่วมกันของผู้เรียน กิจกรรมที่ครูควรจัดให้ผู้เรียนจะอยู่ในรูปแบบการตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การทำงานและเนื่องจากการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดระดับสูงเช่นเดียวกับการคิดวิจารณ์ญาณ จึงจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐานอื่นมาช่วย เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน ทักษะการฟัง นอกจากนี้ครูต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ในการพัฒนาการคิดอีกด้วย นอกจากนี้จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับวัยของนักเรียนด้วย

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่

ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แบบฝึกทักษะส่งเสริมให้นักเรียนนักเรียนมีความชอบอ่านแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความชุดนี้ โดยเห็นว่าแบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้ อีกทั้งแบบฝึกทักษะยังมีภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบฝึกที่มีเนื้อที่น่าสนใจ มีเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน และสอดคล้องกับสภาพการปัจจุบัน ประกอบกับมีภาพประกอบเนื้อหาที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนวิชาอื่นๆ และในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับภัทร ทิพนามาต (2556 : หน้า 91-92) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนเห็นว่าแบบฝึกทักษะมีภาพประกอบเหมาะสม ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษใช้ภาพประกอบที่สวยงาม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีการลำดับเนื้อหาและแบบฝึกหัดที่เหมาะสม ประกอบกับเทคนิควิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างมีขั้นตอน นักเรียนได้สำรวจใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหา สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ประกอบกับนักเรียนสามารถศึกษาเรียนรู้และตรวจคำตอบได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เรียนสามารถปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาตนเองได้ทันที อีกทั้งนักเรียนยังสามารถนำคติสอนใจต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนต้องกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละกิจกรรม
2. สำหรับการจัดกิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนต้องส่งเสริมหรือสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะผู้นำควบคู่กันไปด้วย
3. แบบทดสอบหลังเรียน ผู้สอนอาจทำการสลับตำแหน่งของตัวเลือกก็ได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการจดจำตำแหน่งของตัวเลือก และยังจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านข้อคำถาม และตัวเลือกทุกข้อ
4. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หากไม่สามารถดำเนินการได้ในเวลาเรียนที่กำหนด อาจนำไปจัดเสริมเป็นเกมสันทนาการระหว่างการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความในรายวิชาอื่นโดยเฉพาะวิชาภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีทักษะด้านด้านภาษาที่หลากหลาย
2. ควรพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความให้ระดับชั้นอื่นๆ หรืออาจทำในทุกระดับชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะการอ่านที่ดีและรวดเร็ว สามารถนำไปใช้ในการเรียนระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2546, พฤษภาคม 1). **การวัดผลการศึกษา เอกสารประกอบคำบรรยาย รายวิชา 0503710.** มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณภัทร ทิพนธามาต. (2556). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). **การพัฒนาการคิด.** พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิค ฟรินติ้ง.
- พนิตนาฏ ชูฤกษ์. (2551). **อ่านเร็วให้เป็น จับประเด็นให้อยู่หมัด.** กรุงเทพฯ: เพรสท์ออฟเซท.
- พัชรา พราหมณี. (2549). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยเทพสตรี.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). **การวัดผลการศึกษา.** มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุคนธ์รัตน์ สวัสดิ์กุล. (2554). **การสร้างชุดการสอนอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Robison. (1961). **Effective study.** New York : Harper & Brothers.